

**Kolding
Kommune**

en del af trekantområdet

Vi designer livet

Færre røggerer og mindre træforbrug

Tænd op fra toppen

Optænding fra toppen

Brændeovnssejerne, der tænder op fra toppen, nedbringer antallet af usunde partikler i luften betydeligt i forhold til optænding fra bunden. Det er ikke svært at gøre det rigtigt.

Læg to stykker brænde i bunden. Ovenpå stabler du rigeligt med pindebrænde i lag med luft imellem. Så tænder du op i den øverste del, for eksempel ved hjælp af en optændingsblok. Flammerne skal arbejde sig oppefra og ned som et stearinlys.

Når flammen brænder øverst i pindebrændet, bliver skorstenen varmet op og gasserne brændt af, inden de forlader skorstenen. Det er dette, som gør den

store forskel sammenlignet med optænding nedefra.

Reduktion af partikeludslippet på mellem 50-80%

Ved at tænde op fra toppen kan du opnå en partikelreduktion på mellem 50-80 % i forhold til optænding fra bunden. Ud over en kraftig reduktion af partikeludslippet, betyder optænding fra toppen også, at du får mere energi ud af brændet.

Valg af brænde

Brug altid kun tørt og rent brænde i din brændeovn eller kedel. Det er både godt for miljøet og for din varmeøkonomi.

Fugtprocenten bør være under 18 procent i det brænde, du fyrer med. Hvis fugtprocenten er højere, bliver det vanskeligt at få forbrændingstemperaturen højt nok op, og brænde, der ikke er tørt, udvikler mere røg – og dermed mere forurening både inde og ude.

For at få mest muligt ud af brændet, skal brændestykkerne være små (ca. som ½ l flaske).

Du får ikke udnyttet energien i brændet godt nok, hvis det ikke er tørt, eller stykkerne er for store – altså bliver det dyrere i længden.

Hvis du fyrer med briketter, bør du være ekstra opmærksom på at sørge for rigeligt med luft, da briketter ofte er tætpressede. Ilden har sværere ved at få fat, og det kan give røggener.

Du må **ikke** fyre med paller, plastic, mælkekartoner, pap, behandlet træ og andet affald.

Nyfældet træ skal tørre længe

Nyfældet træ er længe om at tørre og opnå et tilstrækkeligt lavt fugtindhold og bør som udgangspunkt opbevares et tørt sted til efterfølgende fyringssæsoner, helst 2-3 år.

Se link sidst i folderen om "Naturlig tørring af træ"

Sørg for rigeligt med luft
Der skal luft til for at opnå en fuldstændig forbrænding. Hvis der ikke er nok luft, bliver der frigivet partikler og gasser, som forurener miljøet.

Der skal masser af luft til ved fyring i brændeovn, især når du tænder op, men også når du fylder nyt træ på. Som tommelfingerregel skal der være rigeligt med luft i ti minutter, før du skruer lidt ned for lufttilførslen - først når flammerne bliver lysere og blålige. På det tidspunkt har ilden godt fat i brændet. Under hele forbrændingen skal der være tilstrækkelig med luft.

Hvis der ikke er luft nok, bliver forbrændingen ufuldstændig, og røgen vil derfor indeholde store mængder sundhedsskadelige partikler, som forurener og

lugter, og du bruger mere brænde end nødvendigt.

Forhold dig til røgen

Når der er gang i brændeovnen efter optændingsfasen, bør du gå udenfor og tjekke røgen. Den skal være næsten usynlig, når den kommer op af skorstenen.

Røgen afspejler, hvor god eller dårlig forbrændingen i din brændeovn er. En god brændeovn med en god skorsten vil, hvis den bruges korrekt, sende næsten usynlig røg op i luften, hvor den kan spredes for vinden. I optændingsfasen kan det være vanskeligt at opnå næsten usynlig røg, da temperaturen i brændeovnen ikke er tilstrækkelig høj til at sikre en god forbrænding - en tommelfingerregel siger, at det kan tage mellem 15 og 30 minutter. Du kan dog optimere processen ved at tænde op i toppen og sørge for rigeligt med luft, som beskrevet her i folderen.

Mørk røg er tegn på dårlig forbrænding

Er røgen mørk i farven, er det tegn på dårlig forbrænding. Synlig mørk røg fra

en brændeovn er tegn på sod og sundhedsskadelige partikler og ofte lugt i det område, du bor i.

Usynlig røg er altså et tegn på bedre forbrænding end mørk eller sort røg. Jo mindre sort røgen er, des færre partikler. Usynlig røg er dog ikke det samme som, at der ikke udsendes partikler, og selv om røgen er usynlig, kan den stadig lugte.

Lugtgener fra røgen

Lugten i brænderøg skabes af de uforbrændte flygtige organiske stoffer, der findes i røgen. Lugten er ikke i sig selv forbundet med øget helbredsrisiko, mens røgen er det, hvis der er mange partikler i den. Lugten kan være meget generende.

At tjekke røgen er således en nem måde til selv at kontrollere, om du fyrer fornuftigt.

Fyre over

Det kan ikke lade sig gøre at skrue ned for luften natten over, uden at det giver store røggener. Røggener er tegn på ufuldstændig forbrænding, som indeholder sundhedsskadelige partikler. Det

er meget bedre at lægge træet klar i brændeovnen og lave en optænding om morgenen.

Aske

Der må gerne ligge lidt aske i bunden af ovnen, men det er vigtigt, at askeskuffen ikke er overfyldt, da dette vil nedsætte luftmængden til forbrændingen. Når asken er afkølet, skal du komme den i din skraldespand.

Skorstenen

Skorstenens højde og træk har betydning for røgspredningen

En god skorsten er en forudsætning for, at brændeovnen kan brænde tilfredsstillende. Det er også skorstenen, der skal sikre, at den røg, der altid udvikles selv ved optimal forbrænding, udledes og spredes i luften, så den ikke ender som forurening hos naboerne.

Der findes skorstene, både nye og gamle, som ikke fungerer ordentligt, selvom fyringsteknikken er i orden. Her kan det være nødvendigt at foretage fysiske ændringer for at forbedre skorstenstrækket.

Skorstenen giver det træk, der suger forbrændingsluften ind i brændeovnen. Hvis skorstenen er for lav, suger den mindre luft, og der kommer ikke nok ilt til brændet, hvilket giver dårligere forbrænding og mere forurening. Desuden har skorstenshøjden betydning for røgspredningen.

Sod i skorstenen

Hvis der sidder meget sod på indersiden af skorstenen, kan det skyldes dårligt skorstenstræk, for lav temperatur eller forkert brændsel. Soden kan skorstensfejeren fjerne, men vær opmærksom på, at den kommer igen, hvis du ikke ændrer fyringsteknik eller brænde. For meget sod (også kaldet glanssod), er nemlig ofte et tegn på, at du fyrer forkert. Der er ligeledes stor risiko for skorstensbrand, hvis der er for meget sod i skorstenen.

Skorstenens placering

Skorstenen kan være uhensigtsmæssigt placeret på husets tagflade i forhold til at sprede røgen på bedste vis.

Skorstenen bør være placeret, sådan at den ikke leder røg til naboernes vinduer og luftindtag. Der er krav til dette for nye skorstene. En flytning eller en forhøjelse af en eksisterende skorsten kan være en del af løsningen, hvis der konstateres væsentlig forurening eller ulempe fra en brændeovn.

Du kan få gode råd om skorstenshøjde og -placering af din skorstensfejer

Ældre brændeovne forurener i snit 3-5 gange så meget

En gammel brændeovn forurener i gennemsnit tre til fem gange så meget som en moderne, svanemærket ovn. Derfor er det en god ide at udskifte den gamle brændeovn med en ny svanemærket ovn – både af hensyn til luftforureningen og energieffektiviteten. En ny svanemærket ovn bruger ca. 20% mindre brænde end en gammel ovn.

Mere information

Har du spørgsmål angående fyring i din brændeovn, er du altid velkommen til at kontakte din skorstensfejer eller Industriafdelingen i By- og Udviklingsforvaltningen.

Links

www.braendefyringsportalen.dk

www.trae.dk/artikel/naturlig-toerring-af-braende

By- og Udviklingsforvaltningen
Miljøområdet

Telefon 7979 7469
industri@kolding.dk

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Vi designer livet